

UDENRIGSMINISTERIET

Spørgsmål fra Udenrigsudvalget til
udviklingsministeren af 16. april 2013.

25. april 2013

URU alm. del spørgsmål:

”Status for programmet i Nepal for kvinders rettigheder, herunder kvinders engagement i forfatningsprocessen etc.”

Svar:

Sikring af lige rettigheder er en stor udfordring i Nepal, især blandt andet kvinder. Dog er der også fremskridt at spore. Blandt disse kan fremhæves, at den midlertidige forfatning fra 2007 forbød diskrimination baseret på køn, kaste, etnicitet, alder eller farve. Der blev ved valget i 2008 valgt 32 procent kvinder ind i den forfatningsgivende forsamling. Disse kvinder var frem til den forfatningsgivende forsamlings opløsning i 2012 organiseret i grupper af kvindelige parlamentarikere, der var drivende i forhold til formulering af flere love og elementer i en ny forfatning på områder såsom anti-diskrimination, repræsentativitet og ligestilling. Andelen af piger indskrevet i grundskolen er steget til 94,5 procent i 2011, mens det for lavere mellemskole (5.-8. klasse) er 69,5 procent, hvilket gør det realistisk for Nepal at nå 2015-målet om andelen af piger i skole. Indenfor sundhedsområdet kan fremhæves, at familieplanlægning og abort er tilladt. Nepal er førende i Asien i forhold til kønsbaseret budgettering. Endelig er der vedtaget en handlingsplan for implementering af FN's resolutioner 1325 og 1820 om kvinder og konflikt.

Kvinder er dog stadig negativt påvirket af den udbredte diskrimination mod kvinder og en række diskriminerende love. Der er blandt andet begrænsninger i forhold til kvinders arve- og ejendomsrettigheder, statsborgerskab, mangelfuld kriminalisering af voldtægt indenfor ægteskabet og pigers alder ved ægteskabsindgåelse, samt udbredt straffrihed i forhold til seksuel og kønsbaseret vold mod kvinder. Vold i hjemmet er udbredt og handel med kvinder og piger er et stort socialt problem. Kvinders repræsentation og rang i politiske og offentlige embeder er stadig lav og flere eksperter forventer, at det bliver en udfordring at fastholde andelen af kvinder fra den forfatningsgivende forsamling ved det næste valg.

Ligestilling og kvinders rettigheder er et tværgående element i den danske udviklingsbistand til Nepal. I programmet for vedvarende energi er der blandt andet særligt fokus på at nå ud til kvinder med vedvarende energiløsninger og at inddrage kvinder i indkomstgenerende aktiviteter. I programmerne for henholdsvis menneskerettigheder og god regeringsførelse og

støtte til fredsprocessen søger Danmark at fremme kvinders rettigheder, herunder kvinders adgang til retssystemet, øge kvinder og mænds kendskab til kvinders rettigheder, afhjælpe konsekvenserne af vold mod kvinder under den væbnede konflikt samt forberedelse af sager mod konfliktens parter om seksuelt og kønsbaseret vold. I uddannelsesprogrammet har Danmark arbejdet målrettet for at øge andelen af piger, der bliver indskrevet og gennemfører grundskolen, blandt andet gennem særlige stipendier til familier med piger. I det kommende program for inklusiv vækst forventes der at være fokus på inddragelse af kvinder i privatsektorudvikling.

URU alm. del spørgsmål:

”Status for beskyttelse af den private ejendomsret i Nepal”

Svar:

Den private ejendomsret er forfatningsmæssigt sikret i Nepal, men den nuværende usikre politiske og juridiske kontekst i Nepal udgør en udfordring for efterlevelsen af ejendomsretten. Beskyttelsen af intellektuel ejendomsret er ligeledes mangelfuld.

Ejerskab af jord er et kompleks og konfliktfyldt emne i Nepal. Jordfordelingen i Nepal er præget af ulighed og subsistenslandbrug. 80 procent af alle husholdninger i Nepal lever af landbrug, men ifølge regeringen ejer næsten halvdelen af bønderne mindre end en halv hektar jord, hvilket ikke er nok til at sikre et ordentligt levegrundlag. Den ulige jordfordeling var en af maoisternes mærkesager under den væbnede konflikt mellem 1996-2006, og behovet for en ”videnskabelig jordreform” er indskrevet i fredsftalen fra 2006 samt den midlertidige forfatning fra 2007. Det er ikke lykket at opnå politisk enighed om en jordreform, og udsigterne herfor vurderes som usikre.

Kvinder står særligt svagt i forhold til jord- og ejendomsrettigheder, da jord næsten udelukkende arves fra far til søn, og kun omkring 10 procent af kvinderne ejer jord. Dette medfører en langt større økonomisk usikkerhed for kvinder i Nepal, da deres adgang til jord er indirekte, igennem kvindens status som datter, kone eller mor til den mandlige jordejer.

Privatsektordrevet vækst er en høj prioritet for den nepalesiske regering. Fra 2014 planlægger Danmark et nyt program der skal bidrage til inklusiv vækst og kommercialisering af landbrugssektoren baseret på en værdikæde tilgang. Endvidere støtter Danmark gennem programmet for menneskerettigheder og god regeringsførelse fremme af fattige menneskers jordrettigheder og mægling i konflikter om jord- og ejendomsrettigheder.